

FİLTRUM ÖLÇÜMÜ *

Dr. İlhan Sezgin**

Dr. Gülsen Ökten***

Dr. Aynur Oğuz****

Arş. Grv. Beste Enünlü*****

ÖZET

Belli bir fiziksel ve mental düzensizliği gözlenemiyen çocuklardan 0-18 yaş arasındaki 600 kız ile 600 erkek çocukta filtrum ölçümleri yapıldı. Olgular, kız-erkek birlikte ve kızlar ayrı erkekler ayrı olmak üzere yaş gruplarına göre sınıflandırıldı. Elde edilen ölçümlerin ortalama değerleri ve standart hataları saptandı.

SUMMARY

MEASUREMENT OF THE PHILTRUM

Philtrum measurements of 600 girls and 600 boys, aged 0-18 years with no marked physical and mental disorders have been made. Separate groups of girls and boys as well as both sexes jointly have been classified according to age groups. The mean volues and standart errors of measurements obtained were determind.

Key words : The philtrum.

Anahtar kelimeler : Filtrum.

* Cumhuriyet Üniv. Tıp Fak. Tıbbi Biyoloji-Genetik ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ondokuz Mayıs Üniv. Tıp Fak. Tıbbi Biyoloji-Genetik Anabilim Dalı çalışmalarından.

** Cumhuriyet Üniv. Tıp Fak. Tıbbi Biyoloji-Genetik Anabilim Dalı Doçenti, Sivas.

*** Ondokuz Mayıs Üniv. Tıp Fak. Tıbbi Biyoloji-Genetik Anabilim Dalı Doçenti.

**** Cumhuriyet Üniv. Tıp Fak. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Doçenti, Sivas.

***** Cumhuriyet Üniv. Tıp Fak. Tıbbi Biyoloji-Genetik Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi, Sivas.

Ağız ve çevresinin fiziksel ölçümleri ile ilgili kaydedilmiş pek çok veri vardır. Ancak, klinisyenler uygulamada bunların sadece küçük bir kısmını kullanırlar. Bazı araştırmacılar, beyaz ırkdaki bireylerin doğumdan 20 yaşına kadar olan bölümünü ayrıntılı bir biçimde çalışmışlardır^{1,2}.

Filtral uzunluk (nasolabial mesafe) ile ilgili olarak normal populasyonda çok az çalışma mevcuttur. Feingold ve Bossert² Hajnis'in¹ bulunduğu sonuçlardan farklı olarak 1500'ün üzerindeki çocukda yaptıkları bir çalışmada, filtral uzunluğu yenidoğanda 11 mm, 1 yaşında 16 mm ve 6 yaşında 20-22 mm olarak bulmuşlardır.

Bazı kişilerce kusurlu olarak değerlendirilen ve klinisyenler için çok az merak konusu olan filtral uzunluk, burundan üst dudağın mukoza sınırına kadar uzanır. Filtral kenarlar, paralel ya da divergent (birbirinden uzaklaşan) olabilir.

Yarık dudağın plastik cerrahi olarak tedavisinde Franz ve Sokol³ isimli araştırmacılar filtruma özel ilgi duymuşlar ve bu konuda bir formül oluşturmuşlardır. "Dengeli filtrum" (proportioned philtrum); baş çevresi (HC = head circumference), iç kantal mesafesi (IC = inner canthal) dudak birleşme noktası mesafesi (CD = commissural distance)'nin bir fonksiyonudur. Böylece filtral uzunluk = $2.6 + 0.18 (HC) + 0.18 (CD) - 0.9 (IC)$ olarak değerlendirilmiştir. Genelde, filtral genişlik = $CD / 3.75$ olarak formüle edilebilir^{3,4,5}.

MATERYAL VE METOD

Çalışmamızdaki olguları Ç.Ü.T.F. Pediatri Anabilim Dalına başvuran hastalar ile Sivas ili içindeki ilkökul, ortaokul, liselerde okuyan ve belli bir fiziksel - mental düzensizliği gözlenemeyen bireyler oluşturmuştur. Olgular kız-erkek birlikte, kızlar ayrı, erkekler ayrı olmak üzere yaş gruplarına göre sınıflandırıldı.

Kız, erkek birlikte olmak üzere yapılan sınıflandırmada; iki yaşa kadar olanlar 3'er aylık dönem ile, iki yaşından sonraki gruplar ise 12 aylık dönemler şeklinde sınıflandırıldı. Böylece 25 kişilik gruplar halinde 600 kız ve 600 erkek olmak üzere toplam 1200 çocuk ölçüldü. Filtrum ölçümü uygun bir cetvel ile yapıldı. Filtrum uzunluğunu saptamak için burun septumundan, üst dudağın mukoza sınırına kadar olan mesafe ölçüldü, ölçümler iki yaşına kadar olan çocuklarda sakın bir atmosfer içinde ve uykuda yapıldı. Elde edilen ölçümler istatistiksel olarak değerlendirildi ve grafikler çizildi.

BULGULAR

Elde edilen filtrum ölçümlerinin, her yaş grubu için ortalama değeri ve standart hata değerleri hesaplanarak tablolar halinde sunulmuştur.

Kız-erkek birlikte yapılan sınıflandırmada elde edilen ortalama değerlere göre alt ve üst sınıf değerlerinin grafikleri çizildi (Şekil 1.).

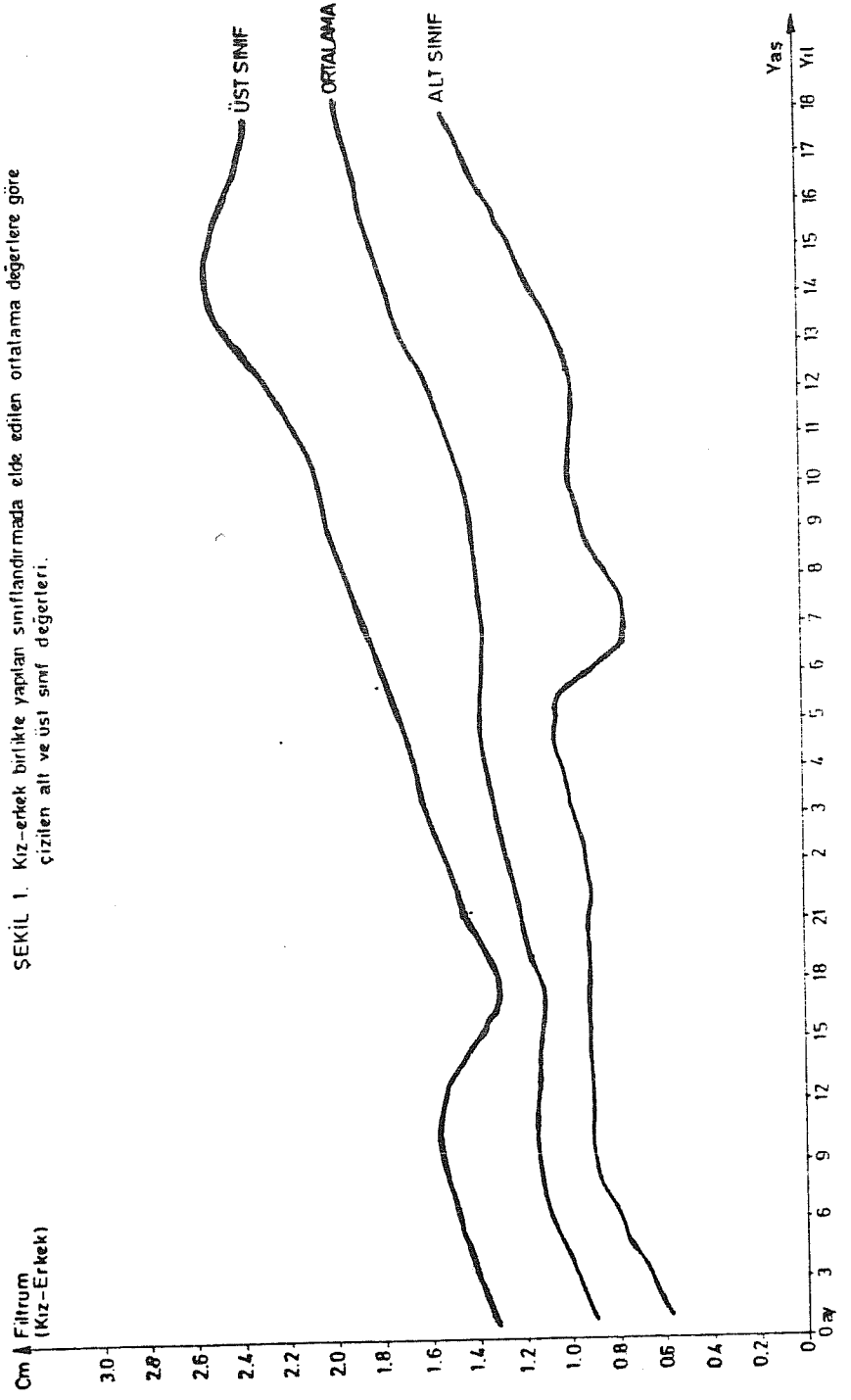
Her iki cinsiyette yaşa göre dağılım incelendiğinde, 0-3 ay grubunda 0.97 cm olan filtrum uzunluğunun 18 yaş grubunda 2.10 cm'ye ulaştığı saptandı (Tablo I). Yaşa göre kızlarda filtrum uzunluğu Tablo II'de, erkeklerde filtrum uzunluğu ise Tablo III'de görülmektedir.

TARTIŞMA

Bulgularımız, yenidoğanda Feingold ve Bossert'in bulguları ile uyum sağlamıştır. Bu araştırmacılar, filtral uzunluğu yenidoğanda 11 mm olarak saptarken², bu 10 mm olarak saptadık. Adolesan uzunluk olarak belirlenen değer 20.22 mm olarak saptanırken, Feingold, Bossert ve bizim araştırmalarımızda filtrum nihai erişkin uzunluğuna farklı yaşlarda olmakla beraber ulaşılmaktadır. Feingold ve Bossert'in araştırmalarında adolesan uzunluk olan 20-22 mm'ye 6 yaşında ulaşıldığı gözlenirken bizim bulgularımızda 6 yaş grubundaki filtrum uzunluğu ise 13.5 mm olarak saptanmıştır. Olgularımız adolesan uzunluğa 15-18 yaşları civarında ulaşabileceklerdir (18-21 mm). Bu bulgu bize filtral uzunluğun toplumumuzda daha yavaş geliştiğini ve nihai uzunluk olan adolesan uzunluğa daha geç ulaştığını göstermektedir.

Bizim olgularımızda, adolesan uzunluğun alt sınırı olan 18 mm'ye 14-15 yaşları civarında ulaşıldığı görülmüştür. 18 yaşında ise 12 mm'ye ulaşıp Feingold ve Bossert'in bulguları ile uyum göstermiştir. Feingold ve Bossert 1 yaş grubunda filtral uzunluğu 16 mm olarak saptarken, bizim bulgularımızda 11 mm olarak elde edilmiştir. Filtrumdaki bu farklılığın toplumlara göre değişmesinin çevre ve genetik faktörlerin birlikte etki etmesi sonucu olabileceği kanaatindeyiz.

ŞEKİL 1. Kız-erkek birlikte yapılan sınıflandırmada elde edilen ortalama değerlere göre çizilen alt ve üst sınıf değerleri.

Tablo I. Filtrum Uzunluğunun Her İki Cinste Yaşa Göre Dağılımı.

Yaş (Kız-Erkek)	Birey Sayısı	Filtrum Ortalaması (cm)	Standart Hata
0 - 3 ay	50 Kişi	0.97	0.06
3 - 6 ay	"	1.14	0.06
6 - 9 ay	"	1.15	0.06
0 -12 ay	"	1.19	0.05
12-15 ay	"	1.12	0.10
15-18 ay	"	1.09	0.05
18-21 ay	"	1.23	0.11
2 yaş	"	1.30	0.10
3 yaş	"	1.30	0.07
4 yaş	"	1.32	0.10
5 yaş	"	1.32	0.04
6 yaş	"	1.35	0.04
7 yaş	"	1.34	0.03
8 yaş	"	1.38	0.06
9 yaş	"	1.37	0.02
10 yaş	"	1.46	0.06
11 yaş	"	1.40	0.03
12 yaş	"	1.52	0.06
13 yaş	"	1.65	0.10
14 yaş	"	1.79	0.10
15 yaş	"	1.80	0.07
16 yaş	"	1.78	0.10
17 yaş	"	1.80	0.11
18 yaş	"	2.10	0.24

Tablo II. Filtrum Uzunluğunun Kızlarda Yaşa Göre Dağılımı.

Yaş	Birey Sayısı	Kızların Filtrumu (cm)	Standart Sapma	Standart Hata
0-9 ay	120	0.1	0.2	0.06
1 yaş	40	1.05	0.17	0.09
2 yaş	"	1.14	0.17	0.05
3 yaş	"	1.43	0.06	0.03
4 yaş	"	1.33	0.3	0.11
5 yaş	"	1.40	0.14	0.05
6 yaş	"	1.31	0.18	0.06
7-8 yaş	"	1.3	0.26	0.04
9-10 yaş	"	1.29	0.22	0.03
11-12 yaş	"	1.30	0.23	0.04
13-14 yaş	"	1.45	2.24	0.12
15-16 yaş	"	1.8	(1 kişi)	0.10
17-18 yaş	"	1.8	--	0.11

Tablo III. Filtrum Uzunluğunun Erkeklerde Yaşa Göre Dağılımı.

Yaş	Birey Sayısı	Erkeklerin Filtrumu (cm)	Standart Sapma	Standart Hata
0-9 ay	120	1.11	0.24	0.04
1 yaş	40	1.24	0.22	0.06
2 yaş	"	1.21	0.28	0.07
3 yaş	"	1.22	0.20	0.09
4 yaş	"	1.30	0.27	0.13
5 yaş	"	1.38	0.19	0.09
6 yaş	"	1.39	0.20	0.06
7-8 yaş	"	1.40	0.25	0.04
9-10 yaş	"	1.49	0.23	0.03
11-12 yaş	"	1.49	0.31	0.04
13-14 yaş	"	1.74	0.37	0.06
15-16 yaş	"	1.79	0.31	0.05
17-18 yaş	"	1.91	0.44	0.13

KAYNAKLAR

1. Hajnis K. Kopf-, Ohrmushel-, und Handwachstum, *Acta Univ Carol Biologica* 2(4): 72, 1974.
2. Feingold M, Bossert WH. Normal values for selected physical parameters: and aid to syndrome delineation, *Birth Defects* 10(13): 1, 1974.
3. Franz ML, Sokol AB. The proportioned philtrum: a helpful measurement and ratio, *Cleft Palate J* 9: 143, 1972.
4. Cervenka J, Figalova P, Gorlin RJ. Oral intercommisural distance in children, *Am J Dis Clid* 117: 434, 1969.
5. Keiter F. Uber die formentwicklung dea Kindlichen kopfes und Gesichtes Z. Menschl vererb Konstit, *Lehre* 17: 345, 1932.
6. Redman RS, Shapiro BL, Gorlis RJ. Measurement of normal and reportedly malformed palatal vaults: II.Normal juvenile measurements, *J Dent Res* 45: 266, 1965.
7. Shapiro BL, Redman RS, Gorlin RD. Measurement of normal and reportedly malformed palatal vaults: I.Normal adult measurements, *J Dent Res* 42: 1939, 1963.

